

Tartu
F.R. Kreutzwaldi tn 42
Dendroloogiline
hinnang

Töö 63/22

Tartu 2022

Ülle Jõgar
PhD, botaanik-dendroloog
OÜ Aktiniidia
ylle.oma@gmail.com

SISUKORD

1.	SISSEJUHATUS	3
2.	DENDROLOOGILINE HINNANG	4
2.1.	METOODIKA	4
2.2.	PUITTAIMESTIKU ÜLDANDMED	4
2.3.	PUITTAIMESTIKU HALJASTUSLIK VÄÄRTUS	5
3.	KOKKUVÕTE	6
4.	LISAD	7
LISA 1. NUMEREERITUD HALJASTUSLIKE OBJEKTIDE NIMEKIRI		7
LISA 2. PUUDE HALJASTUSLIKU VÄÄRTUSE HINDAMISE SKAALA		10
LISA 3. FOTOD		11
LISA 4. DENDROLOOGILISE HINNANGU KAART		14

1. SISSEJUHATUS

Dendroloogilise hinnangu ala asub Tartus F. R. Kreutzwaldi tn 42 kinnistul (katastriüksus 79301:001:0931). Vaadeldava kinnistu pindala on 3235 m². F. R. Kreutzwaldi tn 42 maa sihtotstarve on 100% ühiskondlike ehitiste maa. Ala asub piirkonnas, kus on peamiselt ühiskondlikud hooned ja leidub ka eramaju (joonis 1).

Joonis 1. F. R. Kreutzwaldi tn 42 dendroloogilise hinnangu ligikaudne asukoht on märgitud punase joonega. Alus: Maa-ameti kaardiserveri ortofoto.

Käesoleva töö eesmärk on anda hinnang kinnistul ja selle vahetus naabruses kasvavatele puudele ja põõsastele.

Välivaatlused viidi läbi 28. novembril 2022 botaanik-dendroloog Ülle Jõgari poolt.

Töö koosneb tekstilisest ülevaatest, puittaimede numereeritud nimekirjast (lisa 1), puude väärtushinnangute seletusest (lisa 2), alal tehtud fotodest (lisa 3) ja PDF ning DWG formaadis dendroloogilise hinnangu kaardist (lisa 4).

2. DENDROLOOGILINE HINNANG

2.1. METOODIKA

Dendroloogiline hinnang on koostatud välitöö andmete põhjal, töö tegemisel ning vormistamisel on lähtutud Tallinna Linnavalitsuse 20.06.2020. a määruses nr 15 „Haljastuse inventeerimise kord“ sätestatud nõuetest.

Töö käigus identifitseeritakse alusplaanil toodud projekti alasse jäävad dendroloogilised objektid. Haljastuslike objektide nimekirjas järgneb numbrile puittaime taksoni nimi, puu ümbermõõt sentimeetrites (mõõdetud 1,3 m kõrguselt maapinnast), puu diameeter, hinnanguline kõrgus, haljastusliku väärtuse hinne ja märkused. Mitmeharulisel puul, mis hargnes madalamalt kui 1,3 m, mõõdetakse eraldi kõigi harude ümbermõõt, mis tuuakse tabelis eraldatult „&“ märgiga. Puu kõrgused hinnatakse visuaalselt, kasutades Suunto kõrgusemõõtmist.

Väärtusklasside määramisel kasutatakse 5-astmelist skaalat (Lisa 2 – „Puude haljastusliku väärtuse hindamise skaala“). Dendroloogilisel plaanil tähistatakse puude haljastuslik väärtus järgmiselt: I väärtusklassi - punane, II - sinine, III - roheline, IV - kollane ja V - pruun värv.

2.2. PUITTAIMESTIKU ÜLDANDMED

Välitööde käigus hinnati vaadeldaval alal 47 dendroloogilist objekti, millest 30 olid üksikpuud, neli koosnesid kahest ja kaks kolmest kõrvuti kasvavast puust, viis olid põõsad, kolm koosnesid puust ja põõsast ning kolm olid puude rühmad. Geodeetiline alusplaan oli mõnevõrra ebatäpne - lisaks plaanile kantud puudele ja põõsastele hinnati kaheksat dendroloogilist objekti (plaanil nr 9, 17, 42 – 47). Nende asukohad plaanil on ligikaudsed.

Nende puude, millele juurdepääs oli takistatud, tüvede läbimõõdud on määratud visuaalsel teel. Vaadeldaval alal kasvavad paplid on määratud perekonna täpsusega.

Üle poole (30 tk) kirjeldatud dendroloogilistest objektidest olid madala (IV väärtusklass) haljastusliku väärtusega. Kokku registreeriti vaadeldaval alal 16 puittaimede taksonit, millest üheksa on kodumaised liigid (tabel 1).

Tabel 1. Taksonite nimekiri

Nr	kodumaisus	lühend	eestikeelne nimetus	ladinakeelne nimetus
1		VaG	Ginnala vaher	<i>Acer ginnala</i>
2		VaS	saarvaher	<i>Acer negundo</i>
3	+	Va	harilik vaher	<i>Acer platanoides</i>
4		Hk	harilik hobukastan	<i>Aesculus hippocastanum</i>
5	+	KsA	arukask	<i>Betula pendula</i>
6	+	Sa	harilik saar	<i>Fraxinus excelsior</i>
7		KuT	torkav kuusk	<i>Picea pungens</i>
8		Pp	pappel	<i>Populus sp</i>
9	+	Hb	harilik haab	<i>Populus tremula</i>
10	+	Ta	harilik tamm	<i>Quercus robur</i>
11		Äp	äädikapuu	<i>Rhus typhina</i>
12		KbNä	näärelehine kibuvits	<i>Rosa pimpinellifolia</i>
13	+	Re	raagremmelgas	<i>Salix caprea</i>
14	+	ReH	höberemmelgas	<i>Salix alba</i>
15	+	Ja	harilik jalakas	<i>Ulmus glabra</i>
16	+	Kü	künnapuu	<i>Ulmus laevis</i>

2.3. PUITTAIMESTIKU HALJASTUSLIK VÄÄRTUS

Haljastuslik väärtus määrati 47 dendroloogilisel objektil. I väärtusklassi kuuluvaid puittaimi vaadeldaval alal ei leidu. II väärtusklassi määrati kolm dendroloogilist objekti. Need on kaks harilikku hobukastanit (plaanil nr 39 ja 40) ning üks harilik tamm (nr 41). Need on kõik elujõulised, heas seisundis puud, mis tuleks kindlasti säilitada.

III väärtusklassi määrati 14 dendroloogilist objekti millest üksteist olid üksikpuud, üks põõsas, üks koosnes kolmest puust ja üks oli puude rühm. Keskmise haljastusliku väärtusega puud olid kaks künnapuud (LK III), kaks arukaske, üks harilik saar, üks harilik haab, üks harilik vaher, üks höberemmelgas ja kolm paplit. Lisaks neile on keskmise haljastusliku väärtusega üks kolmest paplist koosnev ja üks suurem paplite rühm ning üks põõsakujuline äädikapuu. Need on kõik haljastuse seisukohast olulised puittaimed, mis on soovitatav võimaluse korral säilitada.

IV väärtusklassi kuulub 30 dendroloogilist objekti. Siia väärtusklassi kuuluvad 16 üksikpuud, neli koosnevad kahest kõrvuti kasvavast puust, üks kolmest lähestikku kasvavast puust ja ülejäänud on kas põõsad või puude ja põõsaste rühmad. Üksikpuudest kuuluvad siia väärtusklassi viis saarvahtrat, viis Ginnala vahtrat, kaks harilikku vahtrat, üks pappel, üks harilik jalakas, üks raagremmelgas ja üks torkav kuusk. Puude ja põõsaste rühmad paknevad

peamiselt vaadeldava kinnistu piiridel ja koosnevad peamiselt erinevatest vahtra liikidest. Need kõik on väheväärtuslikud puud või põõsad, mida võib säilitada kui biomassi, kuid mis on soovitatav likvideerida või asendada. Vaadeldava ala lõunapiiril kasvavad puittaimed on kõik madala haljastusliku väärtusega, kuna sinne puistu on olnud pikemat aega hooldamata ja sisaldab lisaks ginnala vahtrale rohkesti hariliku ja saarvahtra järelkasvu. Puude võrad on enamasti ühepoolsed ja sisaldavad kuivanud oksa. Kui soovitakse seda kinnistute piiril asuvat roheala säilitada, tuleks kindlasti läbi viia hoolduslõikus, mille käigus eemaldatakse murdunud ja kuivanud oksad ning vesivõsa.

V väärtusklassi kuuluvaid dendroloogilisi objekte vaadeldavalt alalt ei leitud.

3. KOKKUVÕTE

Praegune haljastuse olukord vaadeldaval alal on rahuldav. Siinne haljastus on pisut ühekülgne – enamus taksoneid on heitlehised. Siinse haljastuse väärtuslikuma osa moodustavad vaadeldaval kinnistu idapoolses servas kasvavad harilikud hobukastanid (plaanil nr 39 ja 40) ja harilik tamm (nr 41). Need on kõik kahara võraga heas seisundis puud, mis tuleks kindlasti säilitada.

Keskmise haljastusliku väärtusega puid ja põõsaid on vaadeldaval alal 14. Siia kuulub ka paplite rühm, mida alusplaanil ei ole. See rühm on ise kujunenud ja seetõttu natuke liiaga tihe. Vaatamata sellele on tegemist elujõuliste ja tervete puudega, mis vääriksid säilitamist. Keskmise haljastusliku väärtusega puude hulgas on kaks künnapuud, mis on looduskaitsealune liik (III kaitsekatsegooria). Kuigi tegemist on mitmeharuliste, kujundamata võradega isenditega, on soovitatav need siiski säilitada.

Madala haljastusliku väärtusega (IV väärtusklassi kuuluvaid) puid ja põõsaid võib säilitada kui biomassi, kuid need on soovitatav pigem likvideerida või asendada. Siin kasvab suhteliselt palju puittaimede liike – kuueteistkümnest taksonist üheksa on kodumaised liigid.

Dendroloogilise hinnangu juurde kuuluvad puittaimede numereeritud nimekiri (lisa 1), puude väärtushinnangute selgitus (lisa 2), alal tehtud fotod (lisa 3) ja DWG ning PDF formaadis asukohaskeem (lisa 4).

4. LISAD

LISA 1. NUMEREERITUD HALJASTUSLIKE OBJEKTIDE NIMEKIRI

Jrk. nr.	Takson	Haljas- tuslik objekt	Ümber- mõõt (cm)	Dia- meeter (cm; m)	Hinnanguli- ne kõrgus (m)	Haljastus- väärtus	Märkused
1	harilik saar	üksikpuu		18 & 18	8	III	2 haru
2	harilik haab	üksikpuu		30	15	III	
3	arukask	üksikpuu		15	11	III	
4	äädikapuu	põõsas		3,5m	2,5	III	
5	arukask	üksikpuu		30	14	III	
6	näärelehine kibuvits	põõsas		2m	2,5	IV	
7	pappel	üksikpuu		115 & 65	20	IV	tüve alusel puit paljandunud 95 x 25cm
8	harilik vaher	üksikpuu	108	34	14	III	kahvelharud 2m kõrgusel
9	harilik vaher, saarvaher	3 puud	74; 49 & 38 & 63; 59	24; 16 & 12 & 20; 19	12	IV	puudub alusplaanilt, ebasobiv kasvukoht – vastu müüri
10	harilik jalakas, harilik vaher	2 puud	70; 50	22; 16	12	IV	ebasobiv kasvukoht – vastu müüri
11	künnapuu	üksikpuu	63 & 54	20 & 17	10	III	kahvelharud 1m kõrgusel
12	harilik vaher, Ginnala vaher	rühm		4; 5; 5; 6; 7; 5; 5	8	IV	ebasobiv kasvukoht – vastu müüri
13	saarvaher	üksikpuu	38	12	10	IV	ebasobiv kasvukoht – vastu müüri
14	saarvaher	üksikpuu	68 & 69 & 54 & 48	22 & 22 & 17 & 15	12	IV	
15	saarvaher	üksikpuu	44	14	8	IV	
16	saarvaher	üksikpuu	40	13	10	IV	ebasobiv kasvukoht – vastu müüri
17	künnapuu	üksikpuu	50 & 47 & 63 & 76 & 74	16 & 15 & 20 & 24 & 24	13	III	puudub alusplaanilt, 5 haru
18	harilik vaher	üksikpuu	63 & 39 & 27	20 & 12 & 9	11	IV	
19	Ginnala vaher	üksikpuu		25 & 15	8	IV	väga ühepoolne võra

Jrk. nr.	Takson	Haljas- tuslik objekt	Ümber- mõõt (cm)	Dia- meeter (cm; m)	Hinnanguli- ne kõrgus (m)	Haljastus- väärtus	Märkused
20	Ginnala vaher	põõsas		5 x 3m	4	IV	
21	Ginnala vaher	üksikpuu		15 & 15 & 20 & 12 & 30	9	IV	
22	harilik vaher, Ginnala vaher	2 puud		15; 15	9	IV	
23	Ginnala vaher	üksikpuu	74 & 63	24 & 20	12	IV	
24	Ginnala vaher	Puu ja põõsas	95	30	11	IV	
25	harilik jalakas	üksikpuu	68	22	12	IV	
26	raagremmelgas	üksikpuu		17 & 18 & 12 & 15 & 10	12	IV	
27	saarvahter	üksikpuu		25 & 20 & 14 & 14 & 13 & 20	10	IV	
28	Ginnala vahter	Puu ja põõsas		35	9	IV	
29	harilik vahter, Ginnala vahter	2 puud		25; 25	12	IV	
30	Ginnala vahter	põõsas		5 x 4m	6	IV	
31	harilik vahter	üksikpuu	56	18	10	IV	
32	harilik vahter, Ginnala vahter	Puu ja põõsas		15; 13 & 17	9	IV	ühepoolne võra, leidub kuivanud oksti
33	raagremmelgas	2 puud	76; 91	24; 29	9	IV	ühepoolne võra
34	Ginnala vahter	üksikpuu	69	22	9	IV	leidub kuivanud oksti
35	Ginnala vahter	rühm		17; 20; 14; 9; 9; 10; 8	9	IV	
36	künnapuu	põõsas		2m	5	IV	
37	Ginnala vahter	üksikpuu		10 & 25 & 23 & 14 & 15	9	IV	
38	torkav kuusk	üksikpuu	108	34	12	IV	pikalt laasunud, vananev puu
39	harilik hobukastan	üksikpuu	149 & 132 & 107	47 & 42 & 34	13	II	

Jrk. nr.	Takson	Haljas- tuslik objekt	Ümber- mõõt (cm)	Dia- meeter (cm; m)	Hinnanguli- ne kõrgus (m)	Haljastus- väärtus	Märkused
40	harilik hobukastan	üksikpuu	75 & 76 & 64 & 82 & 54 & 42	24 & 24 & 20 & 26 & 17 & 13	12	II	
41	harilik tamm	üksikpuu	167	53	15	II	
42	pappel	rühm		15 & 17 & 22; 15 & 23; 10 & 20; 10	16	III	puudub alusplaanilt
43	pappel	üksikpuu		16 & 20	16	III	puudub alusplaanilt, hargneb tüve alusel
44	pappel	üksikpuu		17 & 9	16	III	puudub alusplaanilt, hargneb tüve alusel
45	pappel	3 puud		20; 17 & 13; 25	16	III	puudub alusplaanilt
46	pappel	üksikpuu		17	15	III	puudub alusplaanilt
47	hõberemmelgas	üksikpuu		20 & 22 & 30 & 20 & 12	14	III	puudub alusplaanilt, 5 haru, soovitatav hoolduslõikus

LISA 2. PUUDE HALJASTUSLIKU VÄÄRTUSE HINDAMISE SKAALA

(1) Eriti väärtuslik puu (I väärtusklass) vastab vähemalt ühele alljärgnevale tunnusele:

- 1) dekoratiivse ja/või pikaealise puuliigi eriti suur, elujõuline ja liigiomase kasvukujuga isend;
- 2) puu, mis on dendroloogiline haruldus või millel on ajalooline või kultuurilooline väärtus;
- 3) looduskaitse all olev puu;
- 4) kaitsealuse liigi elupaik.

(2) Väärtuslik puu (II väärtusklass) vastab vähemalt ühele alljärgnevale tunnusele:

- 1) dekoratiivne ja/või ennustatavalt pikaealine ning terve või väheste kahjustustega elujõuline puu;
- 2) dekoratiivse ja/või pikaealise puuliigi noor elujõuline isend;
- 3) terve ja liigiomase juurdekasvuga puu, mis on istutatud haljastusprojekti, -joonise või -skeemi järgi;
- 4) olulise maastikulise või ökoloogilise tähtsusega puu. Väikese ohuhinnanguga (sobivas kohas kasvav) elustikupuu.

(3) Oluline puu (III väärtusklass) vastab vähemalt ühele alljärgnevale tunnusele:

- 1) terve või väheste kahjustustega ebasümmeetrilise võraga puu;
- 2) alt kuni 1/5 ulatuses laasunud koonilise võraga elujõuline okaspuu;
- 3) puu, mille kahjustused või kasvuhäired ei mõjuta õige hoolduse korral selle dekoratiivsust ja eluiga;
- 4) puu, mis on osa ökoloogiliselt efektiivsest haljastusega kohast;
- 5) väikese ohuhinnanguga (sobivas kohas kasvav) elustikupuu.

(4) Väheväärtuslik puu (IV väärtusklass) vastab vähemalt ühele alljärgnevale tunnusele:

- 1) puu, mis kahjustab või hakkab tulevikus kahjustama puud, mis on liigi või asukoha poolest väärtuslikum;
- 2) puu, mis on eluea lõpul kas vanuse või kahjustuste tõttu;
- 3) puu, mis on allasurutud seisundis;
- 4) linnahaljastuse seisukohalt väheväärtuslik puu, mida võib säilitada kui biomassi, kuid mis on soovitatav likvideerida või asendada väärtuslikuma puuliigiga.

(5) Likvideeritav puu (V väärtusklass) vastab vähemalt ühele alljärgnevale tunnusele:

- 1) kuivanud, elujõuetu või ohtlik puu;
- 2) puu, millel on selles asukohas väike ökoloogiline tähtsus;
- 3) puu, mis on tugevasti kahjustunud varju, haiguste, kahjurite, vigastuste vms tõttu;
- 4) puu, mis varjab ja kahjustab I ja II väärtusklassi puid või muud väärtuslikku haljastust.

(6) Puu väärtusklassist lähtudes:

- 1) I ja II väärtusklassi puu tuleb säilitada;
- 2) III väärtusklassi puu säilitada võimaluse korral;
- 3) IV väärtusklassi puu raiuda soovi korral;
- 4) V väärtusklassi puu tuleb raiuda.

LISA 3. FOTOD

Foto 1. Dendroloogilised objektid nr 1 - 4

Foto 2. Dendroloogilised objektid nr 10 - 17

Foto 3. Dendroloogiline objekt nr 33

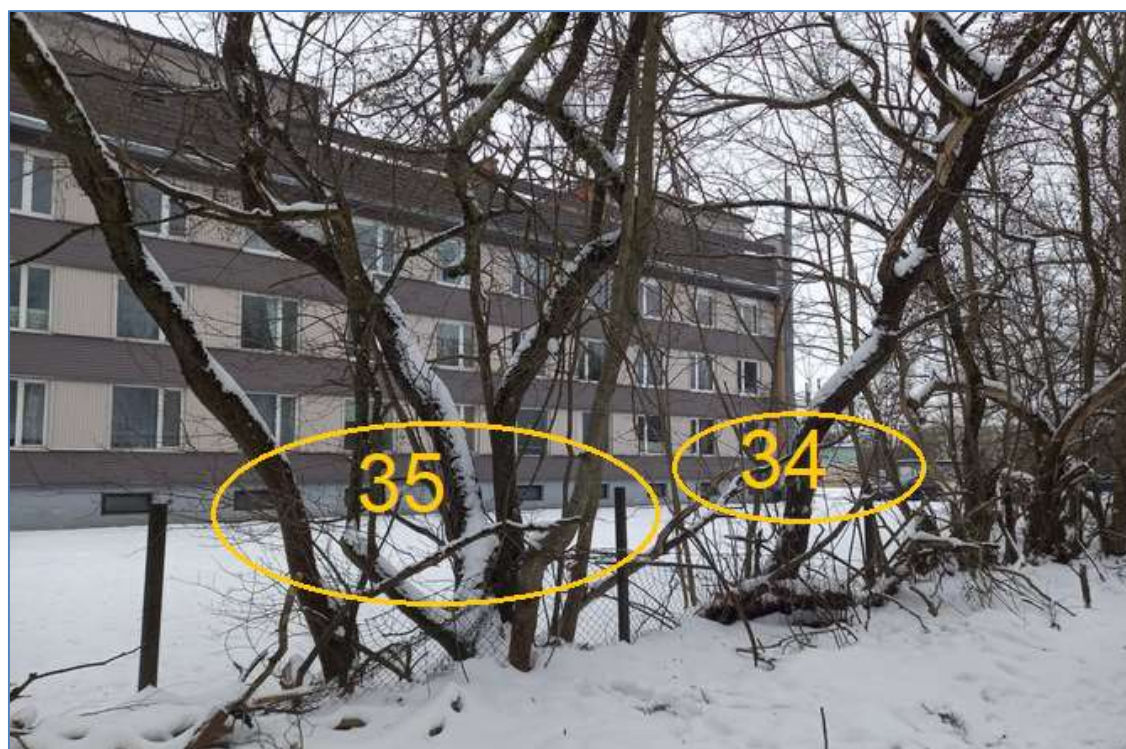

Foto 4. Dendroloogilised objektid nr 34 ja 35

Foto 5. Dendroloogilised objektid nr 41 – 43

Foto 6. Dendroloogilised objektid nr 46 – 47

LISA 4. DENDROLOOGILISE HINNANGU KAART

